

АНОТАЦІЯ

Ден Яцзюень. Вокальна музика італійських композиторів XIX століття у репертуарі співака (на прикладі вибраних оперних арій та камерних творів для сопрано). – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Наукове обґрунтування творчого мистецького проєкту на здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво» (галузь знань 02 «Культура і мистецтво»). – Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка, Львів, 2026.

У роботі досліджено процес розвитку італійської вокальної музики XIX століття від зрілого *bel canto* до веристської естетики, розкрито особливості формування оперного та камерно-вокального репертуару для сопрано, а також висвітлено значення творчості провідних італійських композиторів у становленні європейської вокальної традиції. Робота презентує комплексне музикознавче дослідження вибраного оперного та камерно-вокального репертуару в контексті розвитку італійської музичної культури XIX століття та його впливу на сучасну виконавську практику академічного співу.

Зміст анотації. Вокальна музика італійських композиторів XIX століття посідає виняткове місце в історії європейської музичної культури. Саме в цей період відбувається розквіт оперного мистецтва, формуються провідні принципи вокального виконавства та остаточно утверджується традиція *bel canto*, яка визначила подальший розвиток академічного співу в багатьох країнах світу. Творчість Джоаккіно Россіні, Вінченцо Белліні, Гаetano Доніцетті, Джузеппе Верді, Джакомо Пуччіні, П'єтро Масканьї та Руджеро Леонкавалло стала важливим етапом еволюції італійського музичного театру, поєднавши досягнення попередніх епох із новими естетичними тенденціями романтизму та реалістичної музичної драми.

Попри значну кількість музикознавчих праць, присвячених італійській опері XIX століття, питання взаємозв'язку між історико-стильовими особливостями вокальної музики та її практичним втіленням у творчій діяльності сучасного співака залишається актуальним. Особливого значення набуває вивчення виконавських аспектів інтерпретації оперних і камерно-вокальних творів, оскільки саме через виконавську практику розкривається художній зміст музики, реалізуються принципи *bel canto* та здійснюється передача національних і стильових традицій наступним поколінням співаків.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю комплексного осмислення італійської вокальної музики XIX століття як явища, що поєднує історичний, музикознавчий і виконавський аспекти. Особливої ваги набуває вивчення творчості Джузеппе Верді, в операх якого відбулося оновлення музичної драматургії та закладено передумови подальшого розвитку веристської естетики. Не менш важливим є дослідження камерно-вокальної творчості Россіні та Доніцетті, у якій збереглися основні риси італійського *bel canto*, а також аналіз процесу рецепції цієї традиції в сучасному китайському академічному вокальному мистецтві.

Традиція *bel canto* є однією з найважливіших складових світової вокальної культури. Вона сформувала основні принципи професійного співу, серед яких особливе місце посідають краса тембру, плавність звуковедення, досконалість кантилени, свобода голосоутворення та органічне поєднання технічної майстерності з художньою виразністю. Упродовж XIX століття ці принципи знайшли яскраве втілення як в оперній, так і в камерно-вокальній творчості італійських композиторів. У XX-XXI століттях вони набули міжнародного поширення та стали важливою складовою професійної підготовки співаків у багатьох країнах світу, зокрема й у Китаї.

Важливим аспектом сучасної музичної освіти є міжкультурний діалог виконавських традицій. Активний розвиток академічного вокального

мистецтва Китаю супроводжується засвоєнням і творчим переосмисленням досягнень європейської вокальної школи. У цьому контексті особливого значення набуває вивчення процесу адаптації принципів італійського *bel canto* до національних особливостей китайської вокальної культури, що сприяє розширенню сучасних виконавських практик і формуванню нових художніх підходів.

Отже, дослідження вокальної музики італійських композиторів XIX століття у творчій практиці співака має не лише музикознавче, а й безпосередньо виконавське значення. Воно дозволяє глибше зрозуміти історичні закономірності розвитку оперного та камерно-вокального мистецтва, визначити особливості інтерпретації провідних зразків італійського репертуару та простежити вплив традиції *bel canto* на сучасну вокальну культуру.

Метою дослідження є виявлення історико-стильових та виконавських особливостей вокальної музики італійських композиторів XIX століття на прикладі вибраних оперних арій і камерно-вокальних творів для сопрано та визначення специфіки їхнього втілення в репертуарі сучасного співака.

Відповідно до поставленої мети визначено такі **основні завдання**:

- висвітлити історичні передумови розвитку італійської опери та основні етапи її становлення;
- охарактеризувати естетичні та стильові особливості італійської опери доби романтизму;
- дослідити особливості музичної драматургії та вокального стилю в операх Джузеппе Верді;
- визначити риси веристської естетики в контексті розвитку італійського оперного мистецтва XIX століття;
- розкрити специфіку традиції *bel canto* в оперній та камерно-вокальній творчості італійських композиторів;

- здійснити виконавський аналіз вибраних сопранових партій та камерно-вокальних творів;
- простежити особливості рецепції традиції *bel canto* в сучасному китайському академічному вокальному мистецтві.

Для реалізації авторської концепції було обрано репрезентативні зразки сопранового оперного та камерно-вокального репертуару італійських композиторів XIX століття, що дозволяють простежити розвиток італійської вокальної традиції від раннього романтизму до зрілого етапу творчості Джузеппе Верді та визначити її значення для сучасної виконавської практики.

Робота складається зі вступу, трьох розділів з підрозділами, висновків та списку використаних джерел.

У першому розділі досліджується розвиток італійської вокальної музики XIX століття в контексті еволюції оперного мистецтва. Висвітлено історичні передумови становлення італійської опери від її зародження наприкінці XVI століття до формування провідних національних оперних традицій XVIII століття. Розглянуто вплив романтичної естетики на музичний театр XIX століття, проаналізовано творчість Джоаккіно Россіні, Вінченцо Белліні та Гаetano Доніцетті як провідних представників італійської романтичної опери.

У другому розділі розглянуто процес оновлення італійської музичної драми у творчості Джузеппе Верді та представників веризму. Зокрема, особливу увагу зосереджено на операх *Rigoletto* та *Бал-маскарад*, у яких простежується оновлення принципів музичної драматургії, поглиблення психологічної характеристики персонажів та розвиток нових підходів до вокальної виразності. Окремо висвітлено процес формування веристської естетики в італійському оперному мистецтві на прикладі творчості Джакомо Пуччіні та Руджеро Леонкавалло, а також визначено місце веризму в розвитку італійської опери наприкінці XIX століття.

Третій розділ присвячено дослідженню традиції *bel canto* та її втіленню в сопрановому репертуарі італійських композиторів XIX століття. Висвітлено основні принципи італійського вокального мистецтва, що визначили формування професійної школи академічного співу та справили значний вплив на розвиток європейської вокальної культури. Проаналізовано принципи *bel canto* у камерно-вокальній творчості Джоаккіно Россіні, а також цикл *Nuits d'été à Paasilippe* Гаetano Доніцетті як репрезентативний зразок італійської камерної лірики XIX століття. Особливу увагу приділено питанням виконавської інтерпретації творів для сопрано, специфіці вокального письма, взаємодії музичного та поетичного текстів. Завершує розділ дослідження рецепції традиції *bel canto* в сучасному китайському академічному вокальному мистецтві, у межах якого простежено шляхи поширення італійської вокальної школи в Китаї та особливості її адаптації до національної культурної традиції.

Ключові слова: італійська опера, вокальна музика, *bel canto*, Джузеппе Верді, Джоаккіно Россіні, Вінченцо Белліні, Гаetano Доніцетті, Джакомо Пуччіні, Руджеро Леонкавалло, П'єтро Масканьї, камерно-вокальна музика, сопрано, китайське бельканто.

ANNOTATION

Deng Yajuan. Vocal Music of Nineteenth-Century Italian Composers in the Singer's Repertoire (Based on Selected Operatic Arias and Chamber Works for Soprano). – Qualification research paper on the rights of manuscript.

Scientific justification of the creative artistic project for obtaining the educational-artistic degree of Doctor of Arts in the specialty 025 "Musical Art" (field of knowledge 02 "Culture and Art"). – Lviv National Music Academy named after M. V. Lysenko, Lviv, 2026.

The study examines the development of nineteenth-century Italian vocal music from mature *bel canto* to the aesthetics of *verismo*, revealing the distinctive features of the formation of operatic and chamber-vocal repertoire for soprano and highlighting the significance of the works of leading Italian composers in the establishment of the European vocal tradition. The dissertation presents a comprehensive musicological investigation of selected operatic and chamber-vocal repertoire within the context of the development of nineteenth-century Italian musical culture and its influence on contemporary academic vocal performance practice.

Abstract content. Vocal music by nineteenth-century Italian composers occupies an exceptional place in the history of European musical culture. It was during this period that opera flourished, the fundamental principles of vocal performance were established, and the tradition of *bel canto* was fully consolidated, shaping the subsequent development of academic singing in many countries around the world. The works of Gioachino Rossini, Vincenzo Bellini, Gaetano Donizetti, Giuseppe Verdi, Giacomo Puccini, Pietro Mascagni, and Ruggero Leoncavallo marked an important stage in the evolution of Italian musical theatre, combining the achievements of previous eras with the new aesthetic tendencies of Romanticism and realistic musical drama.

Despite the considerable number of musicological studies devoted to nineteenth-century Italian opera, the relationship between the historical and stylistic characteristics of vocal music and their practical realization in the artistic activity of contemporary singers remains a relevant issue. Particular importance is attached to the study of performance aspects in the interpretation of operatic and chamber-vocal works, since it is through performance practice that the artistic content of music is revealed, the principles of *bel canto* are realized, and national and stylistic traditions are transmitted to subsequent generations of singers.

The relevance of the study is determined by the need for a comprehensive understanding of nineteenth-century Italian vocal music as a phenomenon that combines historical, musicological, and performance-related dimensions. Special significance is attached to the study of the works of Giuseppe Verdi, whose operas introduced important innovations in musical dramaturgy and laid the foundations for the further development of *verismo* aesthetics. Equally important is the investigation of the chamber-vocal works of Rossini and Donizetti, in which the essential features of Italian *bel canto* were preserved, as well as the analysis of the reception of this tradition in contemporary Chinese academic vocal art.

The *bel canto* tradition is one of the most important components of world vocal culture. It established the fundamental principles of professional singing, among which particular importance is attached to beauty of tone, smooth vocal production, perfection of cantilena, freedom of voice production, and the organic combination of technical mastery with artistic expressiveness. Throughout the nineteenth century, these principles found vivid expression in both the operatic and chamber-vocal works of Italian composers. During the twentieth and twenty-first centuries, they gained international recognition and became an essential component of the professional training of singers in many countries around the world, including China.

An important aspect of contemporary music education is the intercultural dialogue of performance traditions. The active development of academic vocal art in

China has been accompanied by the assimilation and creative reinterpretation of the achievements of the European vocal school. In this context, particular significance is attached to the study of the adaptation of Italian *bel canto* principles to the national characteristics of Chinese vocal culture, contributing to the expansion of contemporary performance practices and the formation of new artistic approaches.

Therefore, the study of nineteenth-century Italian vocal music in the singer's repertoire possesses not only musicological but also direct performance **significance**. It provides a deeper understanding of the historical patterns underlying the development of operatic and chamber-vocal art, identifies the distinctive features of interpreting leading examples of the Italian vocal repertoire, and traces the influence of the *bel canto* tradition on contemporary vocal culture.

The aim of the study is to identify the historical, stylistic, and performance characteristics of nineteenth-century Italian vocal music through selected operatic arias and chamber-vocal works for soprano and to determine the specific features of their realization in the repertoire of the contemporary singer.

In accordance with the stated aim, the following **main tasks** were established:

- to examine the historical prerequisites for the development of Italian opera and the principal stages of its formation;
- to characterize the aesthetic and stylistic features of Italian Romantic opera;
- to investigate the distinctive features of musical dramaturgy and vocal style in the operas of Giuseppe Verdi;
- to identify the characteristics of *verismo* aesthetics within the context of the development of nineteenth-century Italian opera;
- to reveal the specific features of the *bel canto* tradition in the operatic and chamber-vocal works of Italian composers;
- to undertake a performance-oriented analysis of selected soprano roles and chamber-vocal compositions;

- to trace the reception of the *bel canto* tradition in contemporary Chinese academic vocal art.

To realize the author's concept, representative examples of the soprano operatic and chamber-vocal repertoire of nineteenth-century Italian composers were selected, making it possible to trace the development of the Italian vocal tradition from early Romanticism to the mature period of Giuseppe Verdi's творчість and to determine its significance for contemporary vocal performance practice.

The dissertation consists of an introduction, three chapters with subsections, conclusions, and a bibliography.

The first chapter examines the development of nineteenth-century Italian vocal music in the context of the evolution of opera. It outlines the historical prerequisites for the emergence of Italian opera, from its origins at the end of the sixteenth century to the formation of the leading national operatic traditions of the eighteenth century. The influence of Romantic aesthetics on nineteenth-century musical theatre is explored, and the works of Gioachino Rossini, Vincenzo Bellini, and Gaetano Donizetti are analyzed as representative examples of Italian Romantic opera.

The second chapter focuses on the process of renewal in Italian music drama through the works of Giuseppe Verdi and the representatives of verismo. Particular attention is paid to the operas *Rigoletto* and *Un Ballo in Maschera*, in which the transformation of the principles of musical dramaturgy, the deepening of psychological characterization, and the development of new approaches to vocal expression can be observed. The chapter also examines the formation of veristic aesthetics in Italian opera through the works of Giacomo Puccini and Ruggero Leoncavallo, and determines the place of verismo in the development of Italian opera at the end of the nineteenth century.

The third chapter is devoted to the study of the *bel canto* tradition and its realization in the soprano repertoire of nineteenth-century Italian composers. It examines the fundamental principles of Italian vocal art that shaped the professional

school of academic singing and exerted a significant influence on the development of European vocal culture. The principles of *bel canto* are analyzed in the chamber-vocal works of Gioachino Rossini, as well as in Gaetano Donizetti's song cycle *Nuits d'été à Paasilippe*, which is presented as a representative example of nineteenth-century Italian chamber lyricism. Particular attention is paid to issues of performance interpretation of soprano repertoire, the specific features of vocal writing, and the interaction between music and poetic text. The chapter concludes with an examination of the reception of the *bel canto* tradition in contemporary Chinese academic vocal art, tracing the dissemination of the Italian vocal school in China and the adaptation of its principles to the national cultural tradition.

Keywords: Italian opera, vocal music, *bel canto*, Giuseppe Verdi, Gioachino Rossini, Vincenzo Bellini, Gaetano Donizetti, Giacomo Puccini, Ruggero Leoncavallo, Pietro Mascagni, chamber-vocal music, soprano, Chinese *bel canto*.

Апробація матеріалів дослідження

За темою творчого мистецького проєкту проведено такі основні заходи:

Концерт № 1 в контексті наукового дослідження «Вокальна музика італійських композиторів XIX століття у репертуарі співака (на прикладі вибраних оперних арій та камерних творів для сопрано)»

Програма:

Дж. Верді – Пісенька Оскара з опери «Бал-маскарад» («*Saper vorreste*»)

Дж. Верді – Арія Джільди з опери «Ріголетто» («*Tutte le feste al tempio*»)

П. Масканьї – Романс Сюзель з опери «Друг Фріц» («*Son pochi fiori, povere viole*»)

Р. Леонкавалло – Пісня Мюзетти з опери «Богема» («*Mimi Pinson la biondinetta*»)

Дж. Пуччіні – Прощання Мімі з опери «Богема» («*Donne lieta usci al tuo*»)

Дж. Пуччіні – Вальс Мюзетти з опери «Богема» («*Quando me 'n vo '*»)

Виконавці: Ден Яцзюень – сопрано, партія фортепіано – лауреатка міжнародних конкурсів Любомира Пашук.

Велика зала імені Василя Барвінського ЛНМА імені М. В. Лисенка.
4.06.2025.

URL: <https://www.youtube.com/watch?v=vgX-DNsREv4>

Концерт № 2 в контексті наукового дослідження «Вокальна музика італійських композиторів XIX століття у репертуарі співака (на прикладі вибраних оперних арій та камерних творів для сопрано)»

Програма:

Дж. Россіні – Старовинна арієта («*Mi lagneró tacendo*»)

Дж. Россіні – Запрошення («*L'invito*» («*Volero*»)), текст К. Пеполі

В. Белліні – Арія Ельвіри з опери «Пуритани» («*Qui la voce sua soave*»)

В. Белліні – Арія Аміні з опери «Сомнамбула» («*Ah, non credea mirarti*»)

Г. Доницетті – Каватина Лючії з опери «Лючія ді Ламмермур»

(«*Regnava nel silenzio*»)

Г. Доніцетті – «Літні ночі в Позіліппе» («*Nuit d'été à Pausilippe*»):

«Баркарола» («*Barcarola*»), текст Л. Тарантіні;

«Пряла» («*La conopchia*» («*Canzone napoletana*»));

«Б'язонська вежа» («*La torre di Biasone*» («*Ballata*»), текст Л. Тарантіні

Виконавці: Ден Яцзюень – сопрано, партія фортепіано – лауреатка міжнародних конкурсів Любомира Пашук.

Велика зала імені Василя Барвінського ЛНМА імені М. В. Лисенка.

22.05.2026.

URL: <https://www.youtube.com/watch?v=ApRyuwnnZ08>

Список публікацій за темою творчого мистецького проєкту. Статті у виданнях затверджених МОН України як фахові в галузі «Мистецтвознавство»:

1. Жишкович М., Ден Яцзюень. Три пісні Г. Доніцетті з циклу («*Nuit d'été à Pausilippe*») в аспекті музично-теоретичного та інтерпретаційного аналізу. *Fine Art and Culture Studies* Ден Яцзюень. Вип. 6, 2024, с. 17-25. <https://journals.vnu.volyn.ua/index.php/art/issue/view/126> (DOI <https://doi.org/10.32782/facs-2024-6-3>)

2. Ден Яцзюень. Вибрані пісні Гаetano Доніцетті з циклу «Літні ночі в Позіліппе» (спроба музично-теоретичного аналізу). *Українська музика*, Вип. 2. 2025. С. 43-53. <https://journals.lnma.lviv.ua/index.php/ukrmuzyka/issue/view/46> (DOI <https://doi.org/10.32782/2224-0926-2025-2-53-6>)

3. Ден Яцзюень. Культурна інтеграція китайських оперних співачок (сопрано) в європейську вокальну традицію крізь призму глобалізаційних процесів. *Українська музика*, Вип. 1 (56), 2026. С. 33-41. <https://journals.lnma.lviv.ua/index.php/ukrmuzyka/issue/view/50> (DOI <https://doi.org/10.32782/2224-0926-2026-1-56-4>)

Опубліковані тези конференцій:

1. Ден Яцзюень. Особливості формування сучасного китайського співака як академічного виконавця «європейського зразка» крізь призму принципів італійської вокальної школи. *Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Мистецька освіта в європейському соціокультурному просторі XXI століття»*. Мукачево, МДУ, 23-24 квітня 2025.

2. Ден Яцзюень. До питання інтерпретації оперних арій італійських композиторів (на прикладі арій Джильди в опері «Ріголетто» Дж. Верді)». *Статті та матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Вокальне мистецтво в часопросторі української культури»*. Львів. ЛНМА імені М. В. Лисенка, 2025. С. 207-211. DOI: 10.32782/220252702

3. Ден Яцзюень. Музична драма Дж. Верді у світлі тогочасних реформаторських процесів оперного мистецтва. *Матеріали XXV міжнародної науково-практичної конференції «Молоді музикознавці»*, 24-25 квітня 2026. Київ, КМАМ ім. Р. Глієра, 2026. с. 31-33.

Виступи на конференціях:

1. Міжнародна науково-практична конференція «Вокальне мистецтво в часопросторі української культури». *Тема доповіді:* «До питання інтерпретації оперних арій італійських композиторів (на прикладі арій Джильди в опері «Ріголетто» Дж. Верді)». Львів. ЛНМА імені М. В. Лисенка, 30 листопада 2024.

2. II мистецький форум «Симбіоз ідей». IV Міжнародна молодіжна науково-творча конференція імені Стефанії Павлишин. *Тема доповіді:* «Оперна спадщина Дж. Пуччіні і традиції веризму: виконавський аспект». Львів. ЛНМА імені М. В. Лисенка, 7-10 квітня 2025.

3. VIII Міжнародна науково-практична конференція «Мистецька освіта в європейському соціокультурному просторі XXI століття». *Тема доповіді:*

«Особливості формування сучасного китайського співака як академічного виконавця «європейського зразка» крізь призму принципів італійської вокальної школи». Мукачєво, МДУ, 23-24 квітня 2025.

4. IV Міжнародна науково-практична конференція кафедри концертмейстерства ЛНМА імені М. В. Лисенка. *Тема доповіді:* Камерна творчість Гаєтано Доніцетті: вибрані пісні з циклу «Літні ночі в Позіліппе» (спроба музично-теоретичного аналізу). Львів, ЛНМА, 24 .05.2025

5. XXV Міжнародна науково-практична конференція «Молоді музикознавці». *Тема доповіді:* Музична драма Дж. Верді у світлі тогочасних реформаторських процесів оперного мистецтва (Київ, КМAM ім. Р.М Глієра). 24-25 квітня 2026.

6. III мистецький форум «Симбіоз ідей». V Міжнародна молодіжна науково-творча конференція імені Стефанії Павлишин. *Тема доповіді:* «Виконавська діяльність китайських співачок (сопрано) у процесі культурної інтеграції в європейську вокальну традицію». Львів. ЛНМА імені М. В. Лисенка, 22-24 квітня 2026.